

Stiftelsen Miljømerking i Norge

Årsberetning og årsregnskap 2004

 Miljømerking

Miljømerking i sitt 15. år

I 2004 har oppmerksomheten og aktiviteten rundt miljømerking vært stor på særlig to områder. Det ene er produsenters skjulte innhold av miljø- og helsefarlige stoffer. Et godt eksempel på dette arbeidet er prosjektet "God start", som vi har satt i gang i samarbeid med Jordmorforeninga. "God start" henvender seg til småbarnsforeldre med informasjon om og eksempler på helse- og miljøvennlige produkter til nyfødte. Et annet område hvor vi har opplevd økende interesse, er offentlige innkjøp. Både det norske regelverket og EØS-regelverket for offentlige innkjøp er blitt tydeligere i løpet av året. Dette gjør det enklere for innkjøpere å stille miljøkrav og å bruke miljømerking i innkjøpsprosessen. I tillegg ser det nå ut til at stadig flere hoteller ser nytten av en god miljøprofil.

Da den nasjonale miljøprisen Glassbjørnen ble delt ut i mai, gjorde bedrifter med miljømerkede varer og tjenester seg godt bemerket. Wood Polymer Technology har utviklet en metode for trykkimpregnering av treverk helt uten farlige kjemikalier. De fikk Svanemerket få uker før de mottok Glassbjørnens innovasjonspris og de-

signpris. Gållå Høgfjellshotell og hytter har hatt Svanen siden 2000 og Blomsten siden 2003. De fikk Glassbjørnens ærespris for sin miljøinnsats gjennom mange år.

Miljømerking har gjennom sine 15 år klart å gjøre Svanemerket kjent hos praktisk talt hele den norske befolkning. Kjennskap og høy troverdighet gjør Svanemerket attraktivt for produsenter av kjente kvalitetsprodukter. Blomsten er foreløpig ikke like godt kjent, men siden den er et merke for hele Europa, bør Blomsten være et interessant alternativ for virksomheter som primært henvender seg til land utenfor Norden. Utfordringene framover er blant annet å sørge for at flere produsenter oppfyller kravene til å miljømerke produkter og tjenester, og få dem som har miljømerkene til å bruke Svanen mer aktivt i markedsføringa.

Det har vært mange forandringer i Stiftelsens ledelse i løpet av 2004. Direktør Alvhild Hedstein som har hatt permisjon siden november 2001, kom tilbake for fullt i høst. Omtrent samtidig overtok undertegnede som styreleder. Med kunnskapsrike, dyktige og engasjerte medarbeidere gleder vi oss til å arbeide videre for at det skal bli enklere for forbrukerne å velge miljøvennlig og bidra til en mer bærekraftig utvikling.

Guro Fjellanger, styreleder

Hva er miljømerking?

Hensikten med miljømerking er å gjøre det mulig for forbrukere å velge miljøprodukter. For den som skal kjøpe et produkt, er det som regel umulig å vurdere produktenes råvarer, hvordan produktet er laget, avfallsegenskaper, energiforbruk osv. Miljømerking gjør alle disse vanskelige vurderingene, forbrukeren behøver bare å se etter merket.

For produsenter er miljømerking en uavhengig godkjenning av at produktene oppfyller bestemte miljøkriterier. Brukt i markedsføringa, kan dette gi goodwill og økt salg av miljøriktige produkter på bekostning av produkter som ikke er miljøtilpasset.

Stiftelsen Miljømerking har ansvaret for to miljømerkeordninger: Det nordiske Svanemerket og det europeiske miljømerket Blomsten. I Norge finnes mange produkter med Svanen, men forholdsvis få med Blomsten.

Merkingen foregår ved at det først utvikles miljøkrav innenfor et produktområde. Deretter kan produsenter søke om å få godkjent sine produkter. Søknaden må inneholde dokumentasjon som beviser at alle kravene er oppfylt. Stiftelsen Miljømerking kontrollerer alle opplysningene og foretar også kontroll hos produsenten.

Organisasjon

Styrende organer

Stiftelsen Miljømerking er opprett gjennom Stortingsvedtak for å ivareta driften av det nordiske Svanemerket og den europeiske Blomsten. De to ordningene er noe forskjellig organisert. Svanemerket omfatter Norge, Sverige, Danmark, Finland og Island. Hvert land har et nasjonalt sekretariat og et styrende organ, og hvert land har en stemme i Nordisk Miljømerkingsnemnd. Blomstmerket er regulert i en europeisk forordning, og Stiftelsen Miljømerking ivaretar Blomsten i oppdrag fra Barne- og familiedepartementet.

Det er avholdt syv norske styremøter og fire møter i Nordisk Miljømerkingsnemnd i 2004. I tillegg er det avholdt ett felles nordisk styremøte i Finland.

Sekretariat

Stiftelsens sekretariat er plassert i Kristian Augusts gate 5 i Oslo. Det er planlagt flytting i 2005 når leieavtalen utløper. Totalt 20 personer har vært ansatt i det norske sekretariatet i hele eller deler av 2004. Sekretariatet ansatte to nye medarbeidere i 2004, og en person sluttet i sin stilling. I tillegg kom en person tilbake til sin stilling i sekretariatet etter lengre tids permisjon. Tre ansatte hadde fødselspermisjon i deler av 2004. Gjennomsnittlig antall ansatte var 17,4. Det er utført 15,7 årsverk i 2004.

Nordisk koordinator, som dekkes av tilskudd fra Nordisk Ministerråd, har sin arbeidsplass i det norske sekretariatet og inngår i beregninger av årsverk, sykefravær o.l. for 2004.

Arbeidsmiljø

De ansatte i Stiftelsen Miljømerking har stor mulighet til å påvirke sin egen arbeidssituasjon og er i tillegg representert med ett medlem i Stiftelsens styre. Verneombud er valgt av de ansatte. Sekretariatet har tilbud om bedriftshelsetjeneste til sine ansatte, og det er gjennomført medarbeidersamtaler med alle ansatte i 2004. Stiftelsen mener det er et konkurransefortrinn å ta vare på sine medarbeidere. Trivsel på arbeidsplassen er derfor en hovedutfordring i Stiftelsens personaladministrasjon, samtidig som Stiftelsen søker å tilrettelegge medarbeidernes arbeidssituasjon i forhold til deres familieforpliktelser og livssituasjon.

Ved sekretariatet har det i 2004 vært et sykefravær på 3,7 %. Dette er en markert nedgang sett i forhold til 2003 da sykefraværsprosenten var 5,1 %. Som tidligere år er ikke fravær grunnet barns sykdom og permisjonsdager medregnet i sykefraværet. Fraværsprosenten er beregnet på grunnlag av antall mulige dagsverk i 2004 minus faktisk uttak av feriedager og permisjon uten lønn. Sykefraværet var 2,8 % i 2002, 6,4 % i 2001, 5 % i 2000

og 3,1 % i 1999.

Det har ikke vært noen skader eller ulykker ved Stiftelsen i 2004.

Likestilling

Stiftelsen har en høy andel kvinnelige ansatte, 65 % av de ansatte i Stiftelsen er kvinner. De siste årene har Stiftelsen prøvd å rekruttere flere menn, og ved nyansettelser foretrekkes menn dersom to kandidater ellers har svært like kvalifikasjoner. Stiftelsen har kvinnelig direktør, og på mellomledernivå er kvinneandelen 50 %. 23 % av kvinnene har jobbet deltid i hele eller deler av 2004, mens 14 % av mennene har jobbet deltid i deler av 2004.

Gjennomsnittslønnen til kvinner er 93 % av gjennomsnittslønnen til menn. Det er ikke tatt hensyn til redusert stillingsandel, uttak av permisjon uten lønn o.l. ved beregning av gjennomsnittslønnen. Lønnsforskjellen kan dels forklares ved at kvinneandelen på sekretærnivå er 100 % og dels forklares ved at 43 % av mennene er ansatt i leder- eller spesialstillinger, mens det tilsvarende tallet for kvinner er 33 %.

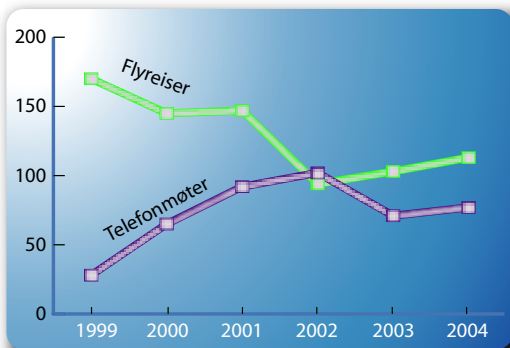
Stiftelsen praktiserer full likestilling og vil fortsette med det i fremtiden. Stiftelsen har kvinnelig styreleder og mannlig nestleder i styret. 55 % av styremedlemmene er kvinner.

Ytre miljø

For en organisasjon som arbeider med miljøspørsmål, er det spesielt viktig å minimere miljøbelastningen ved egen virksomhet. De største miljøpåvirkningene ved Stiftelsens virksomhet kommer fra reisevirksomhet, papirforbruk, energiforbruk og avfall. Etter flytting sommeren 2005 vil det bli lagt ytterligere vekt på å redusere miljøbelastningen, noe som vil gi fullt utslag først i 2006.

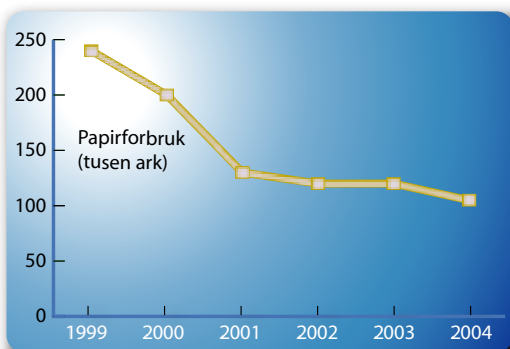
Telefonmøter og flyreiser

For å redusere antall flyreiser, satser de nordiske sekretariatene på økt bruk av telefonmøter. I perioden 1999 - 2004 har antall nordiske telefonmøter økt fra 28 til 77. I samme periode er antall flyreiser (tur/retur) ved det norske sekretariatet redusert fra 170 til 113. Stiftelsen hadde en liten økning i antall flyreiser fra 2003 til 2004. Økningen kan forklares ved nordisk personalseminar, som ble avholdt på Skåvsjöholm utenfor Stockholm i august 2004. I 2003 ble nordisk personalseminar avholdt i Oslo. Økt lisensiering av bedrifter utenfor Oslo og økt nordisk samarbeid om informasjon og markedsføring har også bidratt til en liten økning i antall flyreiser de to siste årene.

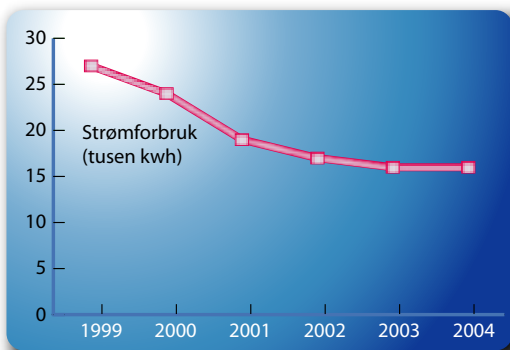
Papirforbruk

I perioden 1999 - 2004 er papirforbruket mer enn halvert, fra 240 000 ark i 1999 til 105 000 ark i 2004. Det reduserte papirforbruket i perioden skyldes i stor grad færre papirutsendelser til eksterne aktører. I forbindelse med høringer legges nå høringsutkastet av kriteriedokumentene ut på Internett, slik at interesserte instanser selv kan laste ned dokumentene. Bruk av tosidige utskrifter og kopier har også bidratt til redusert papirforbruk. Et felles Intranett for de nordiske sekretariatene har også bidratt til å redusere papirflyten mellom de nordiske sekretariatene. Papirforbruket er redusert med 15 000 ark i 2004 sammenlignet med 2003. Økt bruk av elektroniske presentasjoner vil gi redusert bruk av lysark i årene som kommer. Sekretariatet bruker miljømerket kopipapir.

Strømforbruk

I perioden 1998 - 2004 er strømforbruket redusert fra 29 160 kWh i 1998 til 16 202 kWh i 2004. En del av reduksjonen i perioden kan forklares med at Stiftelsens leiearealer ble redusert i 2000/2001 og at deler av Stiftelsens leiearealer er fremleid i perioden 2002 - 2004. Strømsparing har også bidratt til å redusere eget strømforbruk. Strømforbruket går til belysning av lokaler og drift av elektrisk apparatur. Oppvarming av lokalene skjer ved sentralvarme (fjernvarme). Stiftelsens strømforbruk i 2003 var 16 465 kWh.

Avfallshåndtering

Stiftelsen Miljømerking praktiserer kildesortering av papiravfall. Kvartalet hvor Stiftelsen har kontorlokaler har felles miljøstasjon hvor avfallet fordeles mellom fraksjonene; papir, glass og restavfall. Brukte tonerkassetter sendes til avfallshåndtering, og utrangerte kontormaskiner leveres til EI-retur for korrekt avfallsbehandling. Sekretariatet vil i 2005 vurdere ytterligere tiltak for å bedre sekretariatets avfallshåndtering.

Innkjøp

Sekretariatet har som policy er å kjøpe miljømerkede varer og tjenester innen de produktområder miljømerkede alternativer finnes. Sekretariatet bruker miljømerket kopipapir, konvolutter, trykksaker, kopimaskin og skriver. Miljømerkede rengjøringsmidler brukes ved rengjøring av kontorene, og miljømerket mykpapir handles inn til kjøkken og toaletter. På tjenestereiser velges miljømerkede hoteller hvis disse finnes på reisemålet. Ved større møter og konferanser foretrekkes miljømerkede hoteller med konferansefasiliteter. Økologiske produkter og Max Havelaar-produkter kjøpes i stadig større omfang inn i forbindelse med bevertning. Ved innkjøp av gaver og profileringsartikler foretrekkes miljømerkede eller økologiske produkter.

Sekretariatet vil i 2005 utarbeide en bredere innkjøpspolicy som skal bidra til sikre miljøriktige innkjøp til alle deler av sekretariatets virksomhet.

Arealbruk

Stiftelsen har redusert sin bruk av næringsarealer med over 40 % siden 2000, delvis ved å redusere kontraktfestede leiearealer og delvis ved å fremleie egne leiearealer. Til tross for redusert bruk av leiearealer, har Stiftelsen opprettholdt aktivitetsnivået i årene 2001 - 2004.

Svanemerket – visjon og strategi

Nordisk Miljømerkings visjon er en bærekraftig utvikling.

Nordisk Miljømerking skal være et ledende kompetansesenter for miljømerking i en fremtid der:

- Forbrukerne opptrer miljøbevisst
- Produsentene tar miljøansvar
- Produktene er miljøtilpasset

Den nordiske miljømerkingsordningen er en frivillig, positiv merking av produkter (varer og tjenester) med et felles registrert varemerke, miljømerket Svanen.

Svanen er både et forbruker- og miljøpolitisk verktøy. På den ene siden skal merket gi forbrukerne klar og tydelig miljøinformasjon om produkter, på den annen side skal ordningen stimulere til en produktutvikling som tar hensyn til miljøet.

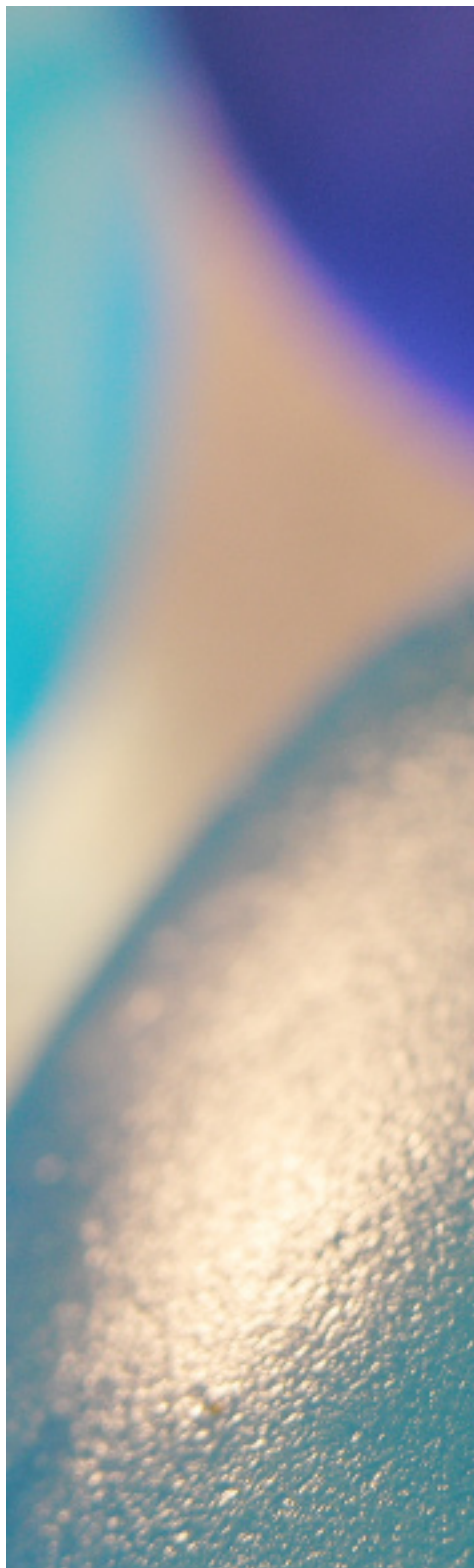
Miljømerkingen er basert på

- Harmoniserte nordiske kriterier for ulike produktgrupper
- Nasjonal forvaltning av privatrettslige organ
- Åpenhet i arbeidsprosessene for alle interesserte parter
- Lisensiering av miljømerket til produkter etter søknad
- Gjensidig godkjenning av utstedte lisenser mellom de nasjonale miljømerkingsorganisasjonene.

Vi garanterer at Svanemerkede produkter er blant de beste i sin bransje i forhold til miljøet. Produktene skal også være av god kvalitet og være trygge i forhold til helse.

Miljø som konkurransefortrinn

Miljømerking tilbyr miljø som konkurransefortrinn for bedrifter. Å satse på miljømerking skal være lønnsomt for bedrifter, enten i form av direkte øket salg, eller som en god miljøprofil som over tid gir goodwill og bedre konkurransekraft.

Informasjon og markedsføring

Miljømerking er et virkemiddel for å få både produsenter, handelen og forbrukere til å legge vekt på produktenes miljøegenskaper. Derfor er det nødvendig med informasjon om merket, ordningen og produktene.

Stiftelsens informasjonsarbeid bygger på tre verdier. Disse verdiene er

1. Troverdig. Miljømerking skal være uavhengig og kunne stoles på.
2. Dynamisk. Miljømerking skal hele tiden være i forandring, fordi produksjonsmetoder, miljøkunnskap og markedet hele tiden er i forandring. Miljømerking skal være fremtidsrettet og ha nødvendig styrke for å få til forandring.
3. Glødende. Miljømerking skal drives med engasjement.

Spesielle prosjekter

Stiftelsen har i 2004 fortsatt å konsentrere mye av informasjonsvirksomheten rundt prosjektet "God start - slik velger du rett for barnet og miljøet".

Prosjektet har som målsetning å øke småbarnsforeldres forståelse for miljøproblemer knyttet til produkter for små barn, og å få dem til å velge miljømerkede produkter.

En sentral del av dette prosjektet har vært ny utgave av brosjyre med miljøinformasjon om og opplisting av produkter med Svanemerket, Blomsten og Ø-merket (økologiske varer). Ø-merket ble med i prosjektet gjennom et samarbeid med Debio og Statens Landbruksforvaltning. Brosjyren er distribuert i over 300 000 eksemplarer.

I 2004 har prosjektet blitt utvidet med utdeling av en pose med vareprøver på barselavdelinger. Posen inneholdt prøver på miljømerkede spedbarnsprodukter. Utdeling har foregått i samarbeid med Den norske jordmorforening.

Kundeoppfølging

Stiftelsen har videreført arbeidet med

å få en tettere oppfølging av produsenter og importører av miljømerkede produkter.

Internett

Stiftelsens web-sider oppdateres ukentlig, og det er sendt ut ca. 30 nyhetsbrev med saker fra hjemmesiden. Høsten 2004 ble det innført nytt system for å føre statistikk over besøket på hjemmesiden, noe som vil bedre grunnlag for utvikling av sidene.

Utstillinger og andre aktiviteter

- Avisbilag i Dagbladet i november.
- Stiftelsen deltok med egen stand på Foreldre & Barn-messen.
- De ansatte i sekretariatet holder mange foredrag gjennom hele året.

Presse

Presseomtalen har vært på samme nivå som i 2003, med god oppmerksomhet rundt småbarnsprosjektet. Mot slutten av året opplevde Stiftelsen en øket interesse fra pressen.

Viktige begivenheter i 2004

- Januar: Sterk vekst for Svanen i 2003
- Januar: Første miljømerkede tekstiler
- Februar: Skitten bilvask - om avløp fra vaskehaller
- Mars: Miljøhotell i ytterkanten av Europa
- April: Test deg selv på miljøhotell
- Mai: Sponheim ga Svanemerket til holdbart tre
- Juni: Godt besøk på Foreldre & Barn-messen
- September: Første svanemerkede peisovner
- September: Svanemerket Meny-butikk i Tønsberg
- Oktober: Butikk-kampanje - enklere å finne miljøvarene
- Oktober: Coop Mega på Skøyen Svanemerket
- November: Miljømerket produktpakke på fødestuene
- November: Svanemerket 15 år
- Desember: Første svanemerkede hotell i Trondheim
- Desember: 200 millioner svanemerkede tippekuponger

Svanen – kriterieutvikling

Arbeidet med miljømerking foregår ved at det først utvikles miljøkrav innenfor et produktområde. Deretter kan produsentene søke om å få bruke merket.

Nordisk Miljømerkingsnemnd bestemmer hvilke produktgrupper det skal utvikles kriterier for. Det blir nedsatt en gruppe bestående av eksperter som lager et forslag til kriterier. Under utviklingen av kriterier vurderes produktets miljøpåvirkning fra vugge til grav, det vil si at råvarer, produksjon og produktets egenskaper under bruk og som avfall blir vurdert. Ut fra denne gjennomgangen identifiseres de viktigste problemområdene ved produktet og produksjonen, og det foreslås krav. Kriteriene omfatter også krav til emballasje og bruksegenskaper, samt krav til dokumentasjon.

Når forslaget til kriterier er ferdig, sendes det ut til en åpen høring og deretter behandles det i de nasjonale styrene og i Nordisk Miljømerkingsnemnd. Kravene er tidsbegrenset, vanligvis til 3 - 5 år. Deretter skal kriteriene revideres.

Relevans, potensiale og styrbarhet (RPS)

Ved valg av produktgrupper og utarbeidelse/revisjon av kriterier benyttes en RPS-analyse. Metoden er ment å identifisere de produktområdene hvor miljømerking er et egnet virkemiddel.

- a) Relevans - Finnes det et miljøproblem innenfor den aktuelle produktgruppen?
- b) Potensiale- Er det mulig å oppnå vesentlige forbedringer?
- c) Styrbarhet - Er Svanemerket egnet til å skape en forandring innenfor området?

Effektivisering

Effektivisering av kriterieutviklingsarbeidet og økt nordisk samarbeid er en prioritert oppgave for Nordisk Miljømerking. Et resultat av dette er den områdevis organiseringen av kriteriearbeidet med nordiske områdekoordinatorer som har ansvar for planlegging og gjennomføring av kriterieutvikling innen sitt område. Produktområdene omfatter kjemisk/tekniske produkter, bygg og bo, papir, energi og apparater/maskiner.

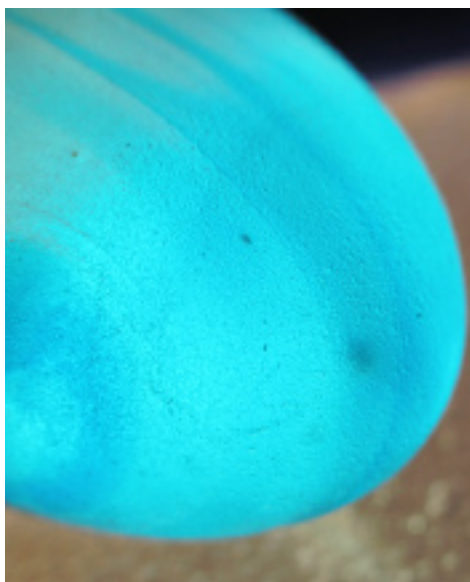
Nye områder

Nordisk miljømerking har i 2004 vedtatt kriterier for miljømerking av kosmetikk og bestandig/holdbart trevirke. Kriteriene for tekstilvaskemidler ble utvidet med flekkfjernere og kriteriene for bilpleiemidler ble utvidet med båtpleie. Det pågår også kriterieutvikling for hus, restauranter, pellets og akselerasjonsrådgivere. Gruppen for industrielle rengjøringsmidler utvides med rengjøringsmidler til næringsmiddelindustri.

Miljøpionérer

I 2003 introduserte Nordisk Miljømerking en ny metode for utarbeidning av kriterier "Miljøpionérer". Metoden er utviklet for å kunne gi en rask kriterieutvikling innenfor produktgrupper med åpenbare miljøfordeler. Metoden forutsetter et nært samarbeid med produsenter/importører og andre interesserte for å fremskaffe nødvendig underlag. Det stilles få men tydelige og relevante miljø- og kvalitetskrav.

Ett av kriteriedokumentene som ble vedtatt i 2004 var utviklet som "Miljøpionérer": Holdbart trevirke. Det ble videre startet kriterieutvikling for akselerasjonsrådgivere, dvs. innretninger som bidrar til mykere bilkjøring.

Svanemerket – produktgrupper

Pr. 31.12.2004 har Nordisk Miljømerking gyldige kriterier for 59 produktgrupper.

Kriterier fra før 2004

AV-apparater
Avløpsfrie toaletter
Bildekk
Bil- og båtpleiemidler
Bilvaskehaller
Bleier og hygieneprodukter
Bygningsplater
Båtmotorer
Dagligvarebutikker
Emballasjepapir
Engangsbatterier
Fotofremkalling
Gressklippere
Gulv
Gulvpleiemidler
Hage- og parkmaskiner
Hotell
Håndoppvaskmiddel
Industrielle rengjøringsmidler
Isbekjempningsmidler*
Kaffefilter
Kjøkkenmaskiner og -apparater
Kjøleskap og fryserer*
Kompostbeholdere
Kompressorer
Kontormaskiner
Konvolutter
Lim
Lysrør og lyspærer
Maskinoppvaskmiddel
Maskinoppvaskmiddel til profesjonelt bruk
Mat- og bakepapir
Mikrofiberkluter og -mopper
Mykpapir
Møbler og innredninger
Mønsterkort
Oljebrennere og oljebrenner/kjelkombinasjon

Oppladbare batterier
Ovner for ved og annet biobrensel
PC
Rengjøringsmidler
Rengjøringstjenester
Sentralfyr for biobrensel
Sjampo og såpe*
Skriveredskaper
Smøreoljer
Små varmepumper
Tekstiler*
Tekstilvaskemidler og flekkfjernere
Tonerkassetter
Trykkipapir
Trykksaker
Tøyhåndklæruller*
Utemøbler og lekeapparater
Vaskemaskiner*
Vaskerier
Vinduer

Produktgrupper merket med * er revidert i 2004. "Allrengjøringsmidler" og "Sanitærrengjøringsmidler" ble slått sammen til "Rengjøringsmidler" f.o.m. 24.06.2004. Kriteriene for bilpleiemidler er utvidet med båtpleiemidler i 2004, og kriteriene for tekstilvaskemidler er utvidet med flekkfjernere.

Nye kriterier vedtatt i 2004

Kosmetikk
Holdbart/bestandig trevirke

Svanemerket – godkjente produkter

Det blir stadig flere svanemerkede produkter på markedet.

Dagligvareprodukter

Svanemerket har i 2004 beholdt sin sterke posisjon innenfor husholdningskjemikaliene, som håndoppvaskmiddel, tekstilvaskemiddel, rengjøringsmiddel og maskinoppvaskmiddel. Det finnes også et meget godt utvalg av svanemerket mykpapir (toalettpapir og tørkeruller) og etterspørselen etter disse produktene er høy.

Trykksaker

Trykksaker er en viktig produktgruppe for Svanemerket. Mange trykkerier har lisens, og papirprodusentene må kunne levere papir som oppfyller strenge utslippskrav.

Stadig flere private og offentlige virksomheter ser betydningen av å synliggjøre sitt miljøengasjement ved å svanemerke sine trykksaker. Alle trykksakene til statsbudsjettet for 2005 er svanemerket.

Antall lisenser

Det samlede antall nordiske lisenser pr. 31.12.2004 var 1 067, hvorav 250 var gyldig i Norge. Dette er en økning på 51 nordisk hvorav 25 i Norge sammenlignet med antall lisenser pr. 31.12.2003. For mange av produktgruppene var det en økning i antall godkjente lisenser i 2004.

Produktgruppen hoteller hadde den største økningen i 2004 med en økning på 40 godkjente lisenser, de fleste i Sverige. Produktgrupper som dagligvarebutikker, engangsbatterier og trykksaker hadde også en viss økning i antall lisenser i 2004. De første lisensene ble tildelt innen produktgruppene kosmetikk, holdbart trevirke, mønsterkort, ovner for biobrensel og rengjøringstjenester.

Produktgruppen rengjøringsmidler hadde den sterkeste nedgangen i antall lisenser i 2004. Antall godkjente lisenser ble redusert med 47. Dette kan dels forklares ved at en rekke lisenser innen produktgruppen utløp som følge av reviderte og skjerpede krav i juni 2004. Nedgangen kan også

forklares ved at de to produktgruppene allrensjøringsmidler og sanitærrensjøringsmidler ble slått samme til produktgruppen rengjøringsmidler i 2004.

Også innen andre produktgrupper ble en rekke lisenser sagt opp i 2004 som følge av reviderte og skjerpede kriterier. Disse gruppene opplever ofte en nedgang i antall gyldige lisenser det samme året som lisenser blir sagt opp, men som regel er nedgangen av forbigående karakter.

Produktgrupper som bygningsplater, maskinoppvaskmidler, mat- og bakepapir samt møbler og innredninger hadde nedgang i antall godkjente lisenser i 2004 som følge av reviderte og skjerpede kriterier.

Blomsten

Stiftelsen Miljømerking er oppnevnt som ansvarlig organ i Norge for det europeiske miljømerket, Blomsten og deltar aktivt i kriterieutvikling og revidering av europeiske kriteriedokumenter. I 2004 startet Stiftelsen også aktiv markedsføring av Blomsten gjennom prosjektet God Start, idet blomstmerkede produkter har begynt å komme i norske butikker.

Kjemikalieliste

Stiftelsen fikk i 2002 prosjektlederansvar for revisjon av "DID-listen" - Detergent Ingredients Database - og harmonisering av denne med Svanemerkeets kjemikalieliste. Arbeidet ble avsluttet i 2004 og det er utarbeidet en felles liste for Svanemerket og Blomsten som skal benyttes ved lisensbehandling innenfor det kjem-tekniske produktområdet. Listen inneholder oversikt over forskjellige kjemikaliers miljøegenskaper. En rekke nye kjemikalier som benyttes i vaske-midler er inkludert i listen, og miljødataene er oppdatert med de siste års forskningsresultater innen området. Som en del av arbeidet er det utarbeidet en database med alle bakgrunnsdata på de enkelte kjemikalierne, slik at både Svanen og Blomsten nå har et bedre beslutningsgrunnlag ved kriterieutvikling.

Sjampo og såpe

Stiftelsen undertegnet i desember 2003 kontrakt med EU-Kommisjonen for å utvikle kriterier for sjampo og såpe for Blomsten. Arbeidet startet da kjemikalielisten ble ferdigstilt våren 2004 og et første bakgrunnsdokument var opp

til diskusjon på "ad hoc working group"-meeting Brussel i november 2004. Prosjektet beregnes avsluttet i september 2005.

Lisenser

I 2005 ble 2 norske bedrifter tildelt lisens på Blomsten. Det var Park Hotell Alta og Gudbrandsdalens Uldvarefabrik på Lillehammer. I tillegg er det flere bedrifter som ønsker å merke sine produkter. Stiftelsen satser

spesielt på markedsføring mot tekstilbedrifter, da det her er et stort potensial for Blomsten.

Produkter og informasjon

Pr 31.12.2003 var det utviklet kriterier for 23 produktgrupper. I forbindelse med Stiftelsens informasjonsprosjekt om produkter for små barn ble det foretatt en kartlegging av blomstmerkede produkter på det norske markedet, og denne er oppdatert i 2004 med informasjon om hvor disse selges. Blomstmerkede produkter er med i prosjektet på lik linje med svanemerkeede. Stiftelsens informasjonsbrosjyrer er oppdatert slik at de inneholder informasjon både om Svanen og om Blomsten.

10 medlemsland i EU gikk i 2004 sammen om en felles kampanje for Blomsten The Flower Week. Norge deltok med aktiviteter i butikker som selger Blomstmerkede tekstiler. Dette var en del av Stiftelsens satsning mot småbarnsfamilier.

Europakommisjonen gjennomførte et markedsføringsprosjekt i Norge som ble avsluttet med en rapport over potensialet for Blomstmerking innen tekstilbransjen og hoteller. Konklusjonen er at potensialet er stort, men at det kreves innsats for å gjøre Blomsten kjent i Norge. I desember 2004 gjennomførte Visendi en undersøkelse om kjennskapet til Blomsten. Med hjulpet svar, hvor det var 4 svaralternativer, svarte 15% at Blomsten betyr at produktet er miljømerket. Uten svaralternativer (åpent svar) svarte 8% riktig.

Blomstens produktgrupper

Allrengjøringsmidler og sanitærrengjøringsmidler	Personlige datamaskiner
Maskinoppvaskmidler	Portable datamaskiner
Håndoppvaskmidler	Vaskemaskiner
Tøyvaskemidler	Oppvaskmaskiner
Madrasser	Kjøleskap og fryser
Harde gulvbelegg	Støvsugere
Innendørs maling og lakk	Lyspærer
Kopipapir og grafisk papir	Fjernsynsapparater
Mykpapir	Jordforbedringsmidler
Tekstilprodukter	Hoteller
Skotøy	Campingplasser
	Smøreoljer

Internasjonalt

Global Ecolabelling Network (GEN) er et viktig organ for å koordinere internasjonalt samarbeid mellom miljømerkeorganisasjoner. Stiftelsen Miljømerking er medlem av organisasjonen sammen med ca. 25 andre miljømerkeordninger.

GEN årsmøte

Stiftelsen Miljømerking deltok i oktober 2003 på GENs årlige møte. Årsmøtene sirkulerer mellom land i hele verden, og ble i 2004 holdt i Tokyo. Et av temaene for møtet var videre samarbeid mellom forskjellige lands miljømerkeordninger på produktgruppenivå. Foreløpig er det blant annet etablert et samarbeid mellom Svanen og Japans Eco-mark for kopimaskiner.

Hjelp til andre land

Stiftelsen Miljømerking legger vekt på å spre informasjon om miljømerking og yte hjelp til andre land som ønsker å starte slike tiltak. Sekretariatet svarer hvert år på en rekke henvendelser fra produsenter, myndigheter og organisasjoner i utlandet.

Styret

Stiftelsen Miljømerking i Norge hadde i 2004 et underskudd på kr 60 834, mens det var budsjettert med et underskudd på 825 000 kr. Stiftelsens likviditet pr. 31.12.2004 er styrket sammenlignet med 31.12.2003.

Årene 2001 og 2002 gikk lisensinntektene for bruk av Svanemerket ned. Denne trenden er snudd i 2003 og 2004, hvor lisensinntektene for bruk av Svanemerket igjen har steget. Økningen i 2003 var over 10 %, mens økningen i 2004 var 7,5 %. I 2005 forventer Stiftelsen ytterligere økning i lisensinntektene.

Stiftelsen er en non-profit organisasjon. På grunnlag av overskuddet i 2003 på over 1,1 mill. kr, har styret budsjettert med underskudd både i 2004 og 2005 slik at årene 2003-2005 samlet skal gå tilnærmet i null. Stiftelsen har derfor styrt mot underskudd både i 2004 og 2005, og underskuddene er ikke et signal om at driften av Stiftelsen går dårlig. Resultatet for 2004 er bedre enn forventet, noe som til dels skyldes at noen kostnader er forskjøvet til 2005. Effektivisering av driften og økt satsing på informasjon og markedsføring de seneste årene har gitt en positiv utvikling for Stiftelsen. Lisensinntektene øker, og kostnadsnivået for årene 2003-2005 samsvarer godt med inntektsnivået for perioden.

Styret mener at årets resultat og fremtidsutsikter viser at forutsetningen om fortsatt drift er til stede. Årsregnskapet for 2004 er satt opp under denne forutsetning.

Styremedlemmer 2004

Barne- og familiedepartementet

Marianne Damhaug, Norplan (styreleder til 26.04.2004)

Guro Fjellanger (styreleder fra 10.09.2004)

Landsorganisasjonen i Norge

Halvor Wøien (nestleder fra 13.11.2003, fungerende styreleder i perioden 26.04.2004 - 10.09.2004)

Miljøverndepartementet/SFT

Berit Ellefsen Gjerstad

Forbrukerrådet

Line Andersen

Handels - og Servicenæringens

Hovedorganisasjon

Anne Helene Lindseth

Næringslivets Hovedorganisasjon

Geir Høiby

COOP Norge AS

Knut Lutnæs

Grønn Hverdag

Jon Bjartnes

Ansattes representant i styret

Lise Kristin Sunsby

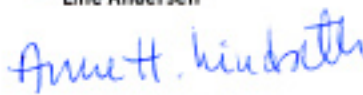
Styrets årsberetning for 2004, vedtatt 01.03.2005

Guro Fjellanger (styreleder)

Halvor Wøien

Berit Ellefsen Gjerstad

Line Andersen

Anne Helene Lindseth

Geir Høiby

Knut Lutnæs

Jon Bjartnes

Lise Kristin Sunsby

Alvhild Hedstein (direktør)

Regnskap

Resultatregnskap (tall i 1000 kr)

	Note	2004	2003
Inntekter			
Statstilskudd	2	4 758	4 758
Tilskudd fra Nordisk Ministerråd	3	2 152	2 158
Avgifter på Svanemerket		7 251	6 688
Andre inntekter	2	1 039	1 159
Sum driftsinntekter		15 200	14 763
Kostnader			
Lønn og sosiale kostnader	4, 6	8 020	7 083
Honorarer		1 672	1 664
Andre adm. kostnader		943	930
Inventar		100	78
Andre driftskostnader		4 495	4 041
Avskrivninger	5	53	75
Tap på fordringer	1	75	0
Sum driftskostnader		15 358	13 872
Driftsresultat		-158	891
Finansinntekter og kostnader			
Finansinntekter		129	234
Finanskostnader		32	19
Finansresultat		97	215
Resultat		-61	1 106
Disposisjoner			
Grunnkapital		3	3
Annen egenkapital		-64	1103
Sum disponeringer		-61	1 106

Regnskapet for 2004 er gjort opp med et underskudd på kr 60 834. Kr 3 000 avsettes til grunnkapitalen. Stiftelsen Miljømerking revideres av Riksrevisjonen.

Balanse (tall i 1000 kr)

	Note	2004	2003
Eiendeler			
Anleggsmidler:			
Varige driftsmidler	5	92	93
Sum anleggsmidler		92	93
Omløpsmidler			
Kundefordringer	1	223	283
Andre kortsiktige fordringer		0	3
Forskuddsbetalte kostnader		456	483
Kontanter, bank	7, 8	6 955	5 482
Sum omløpsmidler		7 634	6 251
Sum eiendeler		7 726	6 344
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Grunnkapital		259	256
Sum grunnkapital		259	256
Annen egenkapital		3 516	2 413
Årets resultat		-64	1 103
Sum opptjent egenkapital		3 452	3 156
Sum egenkapital		3 711	3 772
Gjeld			
Langsiktig gjeld	6	190	170
Sum langsiktig gjeld		190	170
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		423	337
Offentlige trekk og avgifter		650	609
Påløpte feriepenger		718	645
Påløpte kostnader		214	27
Annen kortsiktig gjeld	3	1 820	784
Sum kortsiktig gjeld		3 825	2 402
Sum gjeld		4 015	2 572
Sum egenkapital og gjeld		7 726	6 344

Noter til regnskapet

Note 1 Regnskapsprinsipper og virkningen av prinsippendringer

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapspraksis for små foretak. Regnskapet er basert på de grunnleggende regnskapsprinsipper som historisk kost, sammenlignbarhet, fortsatt drift, kongruens og forsiktighet. Transaksjoner regnskapsføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Det er tatt hensyn til sikring og porteføljestyring. Inntekt inntektsføres når den er opptjent. Utgifter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt inntektsføres. Forsikret pensjonsforpliktelse er ikke balanseført, kostnaden er lik premien. Leieavtaler er ikke balanseført. Kundefordringer er oppført med påløpt verdi. Årsregnskapet er avlagt etter samme prinsipper som i foregående år.

Note 2 Statlig støtte

Stiftelsen Miljømerking har i 2004 mottatt kr 3 758 000 i tilskudd fra Barne- og familiedepartementet (BFD) og kr 1 000 000 i tilskudd fra Miljøverndepartementet. I tillegg har Stiftelsen mottatt kr 760 000 i statlig prosjektstøtte i 2004; kr 400 000 fra BFD og kr 200 000 fra Statens Landbruksforvaltning (SLF) til prosjektet "God start - tryggere produkter for barn", kr 40 000 fra Utenriksdepartementet til prosjektet "God start/ Flower week", kr 60 000 fra SLF til "Kartlegging av salgsutvikling for økologiske og miljømerkede produkter", kr 10 000 fra SLF til "Samarbeidsforum butikk" og kr 50 000 fra BFD til "Presidentskapet i European Union Ecolabelling Board 2005". Prosjektstøtten i 2004 er brukt til prosjektaktiviteter gjennomført i 2004.

Note 3 Nordisk Ministerråd

Stiftelsen Miljømerking har i 2004 fått utbetalt til sammen kr 3 131 532 i tilskudd fra Nordisk Ministerråd til dekning av stilling som koordinator for Nordisk Miljømerkingsnemnd, nordiske aktiviteter og nordiske oversettelseskostnader. Av disse er kr 1 597 908 ubrukt og står oppført i balansen som annen kortsiktig gjeld. Kr 617 930 ble utbetalt men ikke brukt i 2003 og var bokført som annen kortsiktig gjeld pr. 31.12.2003. Midlene er brukt i 2004.

Note 4 Ansatte og godtgjørelser (hele tusen)

Lønnskostnader består av følgende poster:

	2004	2003
Lønninger	6 571	5 759
Arbeidsgiveravgift	902	821
Pensjonskostnader	489	454
Andre lønnskostnader	58	49
Sum lønnskostnader	8 020	7 083
Gjennomsnittlig antall ansatte	17	16

Lønn og godtgjørelser 2004

	Direktør	Regnskapsf.	Styret
Lønn	483*	115	144
Koll. pensjonspremie	39		
Sum	522	115	144

* Direktør har også dekket tjenestetelefon etter statens satser.

Note 5 Varige driftsmidler

	Edb-utstyr	Inventar	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2004	677	716	1 393
Tilgang	52	0	52
Avgang	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2004	729	716	1 445

Akkumulerte avskr. 31.12.2003	-597	-703	-1300
Avskrivninger 2004	-41	-12	-53
Reverserte avskr. 2004	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2004	91	1	92

Stiftelsen bruker de til enhver tid gjeldende skattemessige avskrivningssatser ved avskrivning av nye driftsmidler (tilgang).

Note 6 Pensjonspremiefond

Stiftelsen Miljømerking overførte i 1998 sin pensjonsordning til Statens Pensjonskasse. For enkelte ansatte medfører dette en lavere utbetalt fremtidig pensjon. For å kompensere for dette, avsettes det årlig et beløp på kr 20 000 for å dekke mellomlegget.

Note 7 Bundne midler

I posten for kontanter, bankinnskudd og lignende inngår bundne skattetrekkmidler med kr 354 490.

Note 8 Bankinnskudd

Bankinnskudd:	2004	2003
Kasse	4 367,00	2 012,50
Foliokonto	1 562 355,86	439 348,25
Høyrentekonto	3 701 497,83	3 405 096,71
Grunnkapitalkonto	429 770,94	420 618,944
Øvrige konti	1 257 023,99	1 215 120,66
Sum bankinnskudd	6 955 015,62	5 482 197,06

De fleste bankkonti er i Nordea Bank Norge ASA. Grunnkapitalkonto og pensjonsinnskuddskonto er i Storebrand Bank ASA.

Kontantstrømanalyse

	2004	2003
Likvider tilført/brukt på virksomheten		
Tilført fra årets virksomhet	-61	1106
Avskrivninger	53	75
Kundefordringer	60	89
Andre kortsiktige fordringer	3	42
Forskuddsbetaling til leverandører	27	-159
Leverandørgjeld	86	-555
Skyldig lønn, arbeidsg. avg., skattetrekk	114	42
Påløpte kostnader	187	0
Annen kortsiktig og langsiktig gjeld	1 056	-183
A = netto likv.endring fra virksomheten	1 525	457
Likvider tilført/brukt på investeringer		
Investeringer i varige driftsmidler	-52	-17
Avgang varige driftsmidler	0	0
B = netto likv.endring fra investeringer	-52	-17
A + B Netto endring i likvider gj. året	1 473	440
Likviditetsbeholdning pr. 1.1	5 482	5 042
Likviditetsbeholdning pr. 31.12	6 955	5 482

Styrets årsregnskap for 2004, vedtatt 01.03.2005

Guro Fjellanger
Guro Fjellanger (styreleder)

Halvor Wøien
Halvor Wøien

Berit Ellefsen Gjerstad
Berit Ellefsen Gjerstad

Line Andersen
Line Andersen

Anne H. Lindseth
Anne Helene Lindseth

Geir Høiby
Geir Høiby

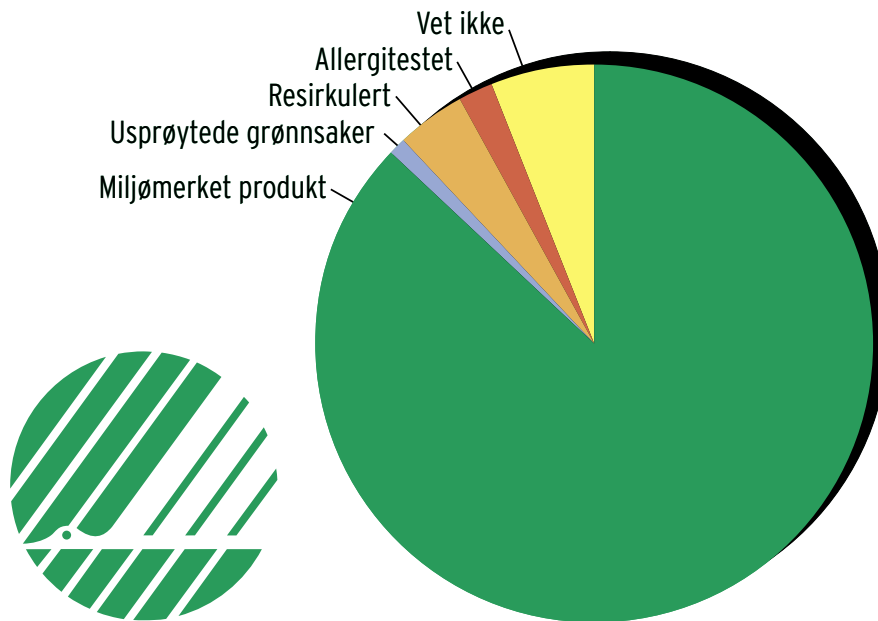
Knut Lutnæs
Knut Lutnæs

Jon Bjartnes
Jon Bjartnes

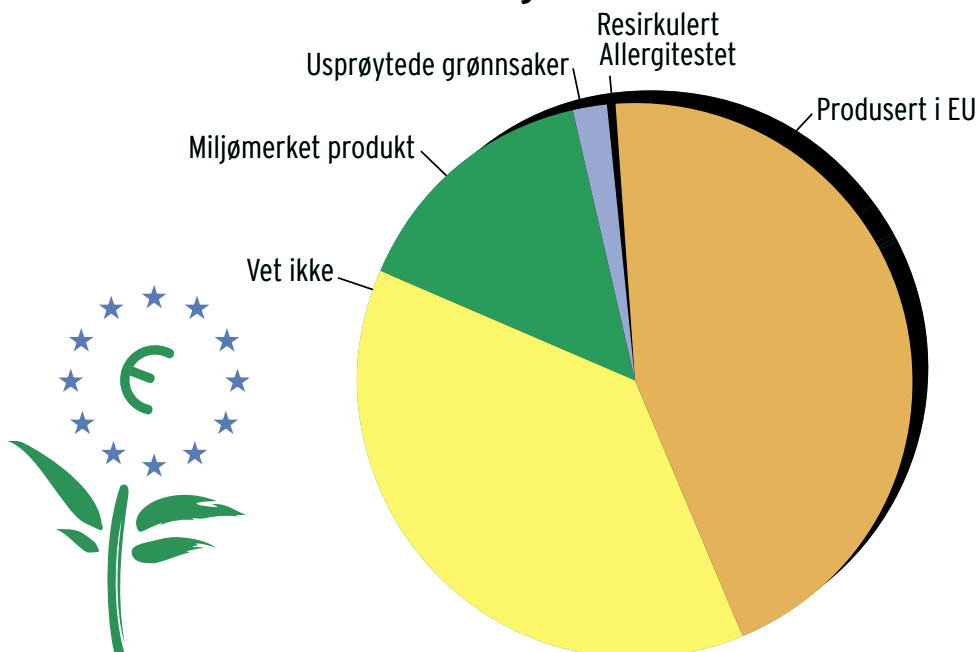
Lise Kristin Sunsbj
Lise Kristin Sunsbj

Alvhild Hedstein
Alvhild Hedstein (direktør)

Hva forbinder du med denne logoen?

Hva forbinder du med denne logoen?

Miljømerking

Stiftelsen Miljømerking i Norge
Ecolabelling Norway
Kristian Augusts gate 5
NO-0164 Oslo

Tel. (+47) 22 36 57 40
Fax (+47) 22 36 07 29
www.ecolabel.no

